

Izhaja
mesečno dvakrat.Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št.6.
Telefon št. 2283

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.Odgovorni urednik:
Ivan Frelih**Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.**

Štev. 6-7.

Ljubljana, 20. julija 1929.

Leto IX

Akcija naše organizacije za ureditev avtoprometa, dosego miru, zlasti nočnega, varnosti in čistega zraka

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je dalo inicijativo za ureditev enega najvažnejših problemov modernih mest in se je postavilo v Sloveniji na čelo splošno-koristnemu in za vse socialne plasti važnemu gibanju, da se napravi prebivanje v mestih in predvsem v glavnemu mestu Slovenije znosno za vse prebivalstvo. Enaka gibanja zavzemajo v vseh kulturnih državah čim dalje večji obseg z geslom, da je zdravje in življenje meščanov stvar, za katero se imajo občinske uprave predvsem zavzemati. Gre naravnost za akcijo humanitete.

Priobčujemo vlogo, ki jo je naše Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani naslovilo na občinski svet ljubljanski, ker je ta akcija važna ne le za Ljubljano, ampak tudi za vsa ostala slovenska mesta, trge, letovišča in tudi vasi, ki trpe zaradi neurejenega motornega prometa. Stvar članov naših organizacij v ostalih krajih Slovenije je, da s podobnimi vlogami zahtevajo ureditev prometa tudi v svojih domačih krajih. Naša vloga z dne 26. junija t. l. se glasi:

Občinskemu svetu deželnega stoln. mesta Ljubljane.

V zmislu sklepa občnega zbora z dne 14. maja 1929. našega društva, v katerem je organiziranih nad 1800 ljubljanskih posestnikov in največjih davkoplačevalcev, ki imajo resnični interes na prospehu občine in na udobnosti in javnih razmerah v mestu, vlagamo na slavni občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane sledečo

SPOMENICO, OZIROMA OPOZORITEV:

Naloga občinskih uprav

je predvsem tudi, da skrbi za splošno higijeno in zdravje občanov, zato, da se ustvarijo vsi predpogoji za udobno in mirno prebivanje v mestu ter da se energično odstrani vse, kar škoduje zdravju prebivalcev, ga vžemirja, kuži zrak, ki je predpogoj zdravju, in mu krati zasluženi počitek, zlasti ponoči. Skrbne in moderne občinske uprave morajo paralizirati s protukrepi vse izrastke modernega prometa in industrializacije, ki so kvarni ljudskemu zdravju in motijo njegov mir, ki je mestnemu prebivalstvu z ozirom na delo, zlasti duševno, ki utruja in izčrpava že samo živčni sistem, tem bolj potreben, kot pa v prosti naravi živčemu kmetskemu človeku. Občinske uprave morajo skrbeti tudi za to, da je mogoče brez nevarnosti gibanje po mestu, zlasti tudi pešcem, ker veličanska večina prebivalcev tudi po mestih hodi peš, med njimi pa tudi stari in bežni ljudje.

Avtomobilski promet in promet z motornimi kolesi

se je v povojnem času razvil v vseh mestih v takem obsegu in na tak način, da je

naravnost v nadlego prebivalstvu v mestih. Promet motornih vozil po mestih kuži zrak, ubija živčevje do naravnost neverjetne mere, uničuje nočni mir, ki je zaradi motornih vozil po nekaterih mestnih delih popolnoma onemogočen ter ogroža telesno varnost ljudstva. To vse predvsem zaradi divjosti in včasih naravnost barbarske brezobzirnosti vozačev, ki se ne brigajo za predpise glede načina in hitrosti voženj.

Vprašanje je, ali je res kak vzrok, da mora prenašati 99 % prebivalstva nečuvno nadlego, ki jo povzroča komaj 1 % ostalih prebivalcev, ki brezobzirno uporabljajo motorna vozila. Kulturne in civilizirane skupnosti so dolžne preprečiti z vso energijo in strogostjo tako brezprimerno in povrh popolnoma nepotrebno vznemirjanje prebivalstva in motenje ljudskega zdravja, ki ga povzroča neznatna manjšina le samo za svoj sport in popolnoma po nepotrebem.

Škodljivost izpušnih plinov motornih vozil.

Poudariti je, da vsebujejo izpušni plini motornih vozil okrog 4-3 % strupenega ogljikovega monoksida, in sicer tem več, čim več mora motor delovati; pri 10-kilometrski hitrosti se zmanjša vsebina ogljikovega monoksida od 4-3 % na 2 %. Vzemimo, da porabi avtomobil dnevno povprečno 7 litrov bencina, producira ta avtomobil 2000 litrov ali 2 m³ ogljikovega monoksida. V Berlinu, kjer je v prometu okoli 6000 avtomobilov, producirajo motorna vozila na dan okrog 120.000 m³ strupenega plina. Vdihavanje zraka, tudi če vsebuje zrak samo 0-06 % ogljikovega monoksida, povzroči že po par urah smrt. Edina sreča je, da je strupeni monoksid lažji kot zrak in da se hitro dvigne v višino. Koncem leta 1928. je bilo v Ljubljani prijavljenih 303 osebnih in 119 tovornih avtomobilov ter 261 motornih koles, skupaj torej 683 motornih vozil, ter je bilo lani na novo prijavljenih v Ljubljani 137 osebnih, 31 tovornih in 7 omnibusnih avtomobilov. Če bi se vzelo, da producira vsako motorno vozilo v Ljubljani pri divjaških voznjakh le 1½ m³ ogljikovega monoksida (porabilo bi torej le 5¼ litra bencina), producirala bi skupaj 1024 m³ tega strupenega plina in bi okužila torej do smrtonovarne stopnje 17.075 m³ zraka, torej še nekaj več kot celo dolžino in širino Miklošičeve ceste od Marijinega trga do Masarykove ceste v višini 2 m.

Okuženi in škodljivi prah.

Prah, ki ga dvigajo motorna vozila, zlasti zaradi prehitre vožnje, ko vozijo v Ljubljani osebni avtomobili proti vsem predpisom po 50 km na uro, ravno tako tudi motorna kolesa in celo tovorni avtomobili po kakih 30 do 40 km na uro, je nedvomno nadloga, ki je ne more pri tako hitrih voznjakh odpraviti niti tlakovanje niti

škropljenje. Cestni prah ima v sebi vse polno raznovrstnih bacilov, ki silijo v pljuča pasantom, silijo v stanovanja (to poleti tudi ponoči, ko leže ljudje pri odprtih oknih) in na ta način povzročajo različnejše bolezni. Mednarodni kongres za pobijanje raka v New Yorku lani je ugotovil, da so prah kamenitega in asfaltnega tlaka ter bencinski plini povzročitelji raka, razen motenja v presnavljanju. Cestni prah mečejo motorna vozila tudi na živila po prodajalnah in na trgu. V Ljubljani so nekatere ulice široke komaj po 8 m, najširše nove ulice, n. pr. Miklošičeva cesta, le 16 m, po nekaterih prometnih ulicah so stanovaljska okna komaj 1 m od tlaka. Jasno je torej, da spravijo motorna vozila ves cestni prah v stanovanja. Naj kdo le opazuje n. pr. ob času velikega prometa, kako gosto nasičen je zrak od prahu v Šelenburgovi ulici, na Miklošičevi in Sv. Petra cesti, ali Wolfovi ali Prešernovi ulici. Vsak avtomobil dvigne pri hitrosti kot je sedaj navadna v Ljubljani vsaj trikrat več prahu kot cestna železnica.

Živčevje uničujoče piskanje in ropot. Nočni mir.

Ropot in zlasti piskanje s piščalmi, ki so naravnost prepovedane, uničuje prav brez potrebe živce ljudem. Statistično je ugotovljeno, da je sluh prebivalstva v New Yorku (kjer pa vozijo avtomobili le z 10 miljsko hitrostjo in je prometna policija zelo stroga) za 56 %, v Chicagu za 50 % in v Londonu za 26 % pod normalo.

Nekaj najbolj nezaslišanega je v Ljubljani piskanje in trobenje motornih vozil. Vozila v Ljubljani, zlasti avtotaksi, hotelski avtomobili in celo neki ropotajoči poštni avtomobil in pa skoro vsa motorna kolesa, imajo take piščali, da gre skozi mozeg!! Trobijo in piskajo neprestano in nalašč odsekano in razburljivo, da bi bili v stanu splašiti prerijske bivole! Tulijo in piskajo pred vsakim križiščem (kakih 20-30 m) po parkrat ter sploh ne rabijo električnih brenčočih signalov, kot je navada v kulturnih krajih. Križišča so pa v Ljubljani po navadi na 50 do 100 m, včasih pa še celo na manjše razdalje. Divjaško piskanje in trobenje je ponoči ravno tisto kot podnevi! Tuljenje in piskanje na križiščih in po ulicah se razlega po celih delih mesta. Kaj trpe zaradi tega, živce naravnost uničujočega piskanja in tuljenja, stanovalci na takih cestah kot je na primer Miklošičeva, ve le tisti, ki mora divjost prenašati! Ponoči, ko sploh nikogar ni na ulici — avtomobil in še celo motorno kolo, četudi bi imelo izpuh zaprt (kakor je to strogo predpisano v mestih po ministrski naredbi z 28. aprila 1910) se sliši že na daljavo 200 m, povrh pa imajo avtomobili in motorna kolesa močne luči, ki svetijo na veliko daljavo in se gotovo 30 m preden prispe vo-

zilo na križišče vidi razsvetljena cesta na križišču tudi iz stranskih ulic! — piskajo in tulijo motorna vozila tako, da se morajo zbuditi iz nočnega spanja vsi stanovalci v okolici. Le 5 ali 10 m zračne črte od postelje (ulice so široke ponekod v Ljubljani tudi manj kot 10 m!), sredi nočnega počitka tulijo na ušesa ljudem, ki so potrebni počitka! Vprašamo, ali so dolžni trpeti prebivalci celih ulic, ki imajo občestna stanovanja, in to stotine prebivalcev v eni večji ulici, tako nečuvveno uničevanje miru in živcev po par desetinah divjakov, ki so dostikrat vinjeni in jim je to vznemirjanje spetih someščanov menda naravnost v hudobno veselje! Neprespane noči in uničeni živci sicer zdravih ljudi so posledica tega nočnega tuljenja, kaj pa še bolniki in bežni ljudje, ki nimajo pravega spanja!

Nezmislno piskanje in tuljenje na cestnih križiščih.

Poudarjamo, da je vsako piskanje in tuljenje na križiščih brez vsakega pomena kot signal, in to zlasti ponoči, ko sploh ni pasantov na cestah! Če piska in tuli vozač 30 m pred križiščem in vozi s hitrostjo 50 km na uro, prevozi 30 m do križišča v 2 sekundah! Ali pa se more vozilo, ki bi privozilo iz stranske ulice, v 2 sekundah sploh ustaviti, če vozi z brzino 50 km!! Prosimo, da se to malo pretehta in premisli!! Pri brzini 50 km na uro torej sploh nima nobeno piskanje kot signal za varnost pomena!! Če pa se vozi s hitrostjo kot je predpisana za križišča, t. j. 6 km na uro, je sploh vsako piskanje nepotrebno, ker v tem slučaju vidi še na križišču vozač pravočasno od strani prihajajoče vozilo. Fijakarji niso imeli in nimajo nobenih piščali in vendar ni bilo nobenih karambolov na križiščih!! Pa tudi v direktni vozni smeri celo za pešce nimajo taki barbarski signali, kot se uporabljajo v Ljubljani, pomena, ker pešce le preplašijo zaradi vznemirjajočega in nenadnega tuljenja in jih ne opozore, tako, da se marsikak pešec zaradi vznemirjenja izogne ravno napačno, dočim bi se pri mirnem signalu pravilno izognil! Zvočni signal, in to samo miren, ima pomen le v slučaju neposredne ovire pri vožnji v direktni smeri.

Številne nesreče zaradi divjanja motornih vozil.

Opozorjamo, da so se pripetile lani na Miklošičevi cesti oziroma Slovenskem trgu samo tekom enega meseca tri smrtne nesreče. Isti dan (29. IX. 1. 1.) ko se je pripetila prva smrtna nesreča (Habič) na Miklošičevi cesti je bila smrtno poškodovana tudi Ana Trdina pri Jugoslovanski tiskarni. Zopet dne 5. IV. t. 1. je bil težko poškodovan na Miklošičevi cesti Jožef Jurič; dne 6. IV. t. 1. je bil na Miklošičevi cesti karambol med mestnim rešilnim vozom in Pečnikarjevim avtobusom. Človek bi mislil, da bo odkazana na to Pečnikarjevemu avtobusu odtelej druga proga v Dol in k Sv. Križu. Kaj še, mesto enega, vozi sedaj še več avtobusov ravno po Miklošičevi cesti, da je le nevarnost večja. Nešteto karambolov po mestu in Miklošičevi cesti ne pride niti v časopise. Publika in časopisi se pritožujejo, oblast ne stori ničesar. Mesto, da bi stražniki zapisovali prehitre vozače (dovoljena je vožnja po mestu po min. naredbi z 28. IV. 1920. le 15 km na uro), dirkajo mimo stražnikov s 50 km hitrosti skoro brez izjeme in to z odprtimi izpuhi in tulečimi signali (kar je vse strogo kaznjivo po omenjeni min. naredbi) in stražniki kažejo vozačem z roko ulice, ki jih vozači sami poznajo. To je vsa skrb oblasti za varnost in mir pred motornimi vozači v Ljubljani!

Nemogoča postajališča avtobusov.

Nekaj neverjetnega je, da imajo v zadnjih časih postajališča najrazličnejši avtobusi, ki vozijo v okolico, ravno na Marijinem trgu. Tu je promet že itak skrajno pretiran, prostor majhen, vozi tramvaj, steka se na mali trg pet najbolj prometnih ulic in vendar so tu postajališča za avtobuse v Dol, k Sv. Križu, v Tržič itd. Tozadevno napravi lahko mestna občina sama direktno red. Naravnost čudežno se zdi, da mestna občina pusti le en dan ta postajališča. Če se ustavlja lahko avtobus na Škofeljco in Ig ob Dolenjskem mostu pri Češnovarju, bo brez škode lahko postajališče za Dol in Sv. Križ na Krekovem trgu, za Št. Vid in Tacen pri Velikem semnju, za Vrhniko vsaj na Kongresnem trgu, ne pa pred Kreditno banko, oziroma pred Figovcem! Avtobusi naj imajo postajališča v bližini mitnic in naj vozijo kolikor mogoče po malo prometnih, širokih cestah!

99 % Ljubljancev zahteva mir, nočni počitek in čist zrak!

Vprašamo, ali je res na milost in nemilost izročeni 57.000 Ljubljancev, in to ponoči in podnevi, brezobzirnim vozačem motornih vozil (priznamo, da je tudi med avtomobilisti nekaj častnih izjem, brezobzirni so predvsem plačani šoferji), ki ne dosega po številu niti 1% prebivalstva. Ali je varnost, zdravje in mir meščanov odvisen od dobre in slabe volje nezatne manjšine brezobzirnežev. Ali so mestne ulice in ceste dirkališča (kot na primer Miklošičeva cesta, Dalmatinova ulica, Šelenburgova ulica, Gosposvetska cesta, Florjanska ulica itd.) za motorje in avtomobile, ali so te ceste za potrebni osebni promet?!

Motorna kolesa so najhujša.

Nekaj nezasišanega je ropotanje in »streljanje« motornih koles in to podnevi in ponoči. Menda nihče še v Ljubljani ni videl motornega kolesa, ki bi imel izpuh zaprt, da ne bi pokalo in ropotalo, da bi skoro počila ušesna mrena. Naravnost afrikansko ropotanje in pokanje povzročajo ta motorna kolesa, ki se vozijo z njimi tudi ključavničarski vajenci in pomočniki ter uprizarjajo dirke ponoči po Wolfovi ulici, Miklošičevi cesti, ob kolodvoru na Bleiweisovo cesto in nazaj naokoli.

Važnost predlaganih ukrepov.

Sedanje ulice po evropskih mestih sploh niso prirejene za avto-promet. V starih delih mesta so ulice zidane celo samo za osebni promet, ulice iz poznejših časov, ki nimajo širine po 12—16 m pa so napravljene le za promet z vozovi! Kaj bi kdo rekel, če bi po ulicah speljali železnice, toda brzina železnice nima navadno niti 30 km na uro, vozijo le v presledkih, ne pa neprestano kot motorna vozila! Hiše v evropskih mestih so zidane tako, da imajo stanovanjske prostore na ulice obrnjene. Narobe svet je torej promet z motornimi vozili, ki se je razširil po svetovni vojni po mestih!!

Je torej eden najglavnejših problemov mest to, da se uredi promet z motornimi vozili po ulicah tako, da ne bo v nadlego prebivalstvu. Če kmetič nima ponoči luči pri vozu ali če vozi nekoliko prehitro, je strogo kaznovan, motorni vozač pa lahko dela brez kazni kar hoče. Ni večje naloge moderne komunalne uprave kot, da skrbi za mir in zdravje v mestih. Kaj pomagajo različne higijenske naprave, kaj kanalizacije, zidanje zdravih stanovanj, stavbeni predpisi itd., če pa se živci in pljuča prebivalcev uničujejo s prahom, smradom in nemirom po cestah! In vse neprilike, ki jih povzročajo motorni vozači se dajo odpraviti brez posebnih

stroškov, le s primerno strogimi predpisi in brezobzirnimi kaznimi za prestopke teh predpisov!

Za ureditev prometa z motornimi vozili so se pričele kulturne države v zadnjih letih energično zanimati. Švica izdeluje nov avtomobilski zakon, ki bo zelo strog; že do lani je bila na primer v Švici prepovedana po gotovih ulicah in cestah ob nedeljah z motornim vozilom sploh vsaka vožnja, da je imelo prebivalstvo, ki je hodilo v naravo, mir in čist zrak. V Nemčiji so sedaj sploh vsi izpuhi uradno zalotani, v Parizu je nočno piskanje sploh prepovedano, na Saksonske so izpuhi že 3 leta uradno zalotani. V »Stubai-thal-u« na Tirolskem je na progi 30 km prepovedan vsak avtomobilski promet radi tujecev. Sklenjena je že internacionalna konvencija za motorna vozila, ki prepušča posebne predpise članom konvencije in posebno je, da se za event. tuzemski novi avtomob. zakon pravočasno zanima tudi mestna občina ljubljanska po Zvezi avtonomnih mest in stori vse da pridejo v event. novi avtomobilski zakon določbe, ki bodo garantirale mestnemu prebivalstvu mir (zlasti nočni) in varstvo pred prahom in osebno nevarnostjo.

Škoda na poslopih. Razdelitev prometa. Posebne avtomobilske ceste.

Vožnje s tovornimi avtomobili pretresajo zidovje hiš ter je dokazano, da je življenska doba hiš mnogo krajša na cestah, kjer je tovorni avtomobilski promet, kot drugje. V Ljubljani pa je vsled potresnega terena zrahljano hišno zidovje zelo nevarno.

V Nemčiji nameravajo speljati ceste za motorna vozila sploh zunaj selišč in mest, in sicer za medkrajevni promet z motornimi vozili. Grade že takozvane »Durchfahrtstrassen« v širini 6—7 m, ki obkrožajo mesta in po katerih ne smejo hoditi pešci, ampak vozijo le motorna vozila, ki vozijo iz kraja v kraj. To so nekako podobne ceste kot železniške proge. Za lokalni promet so določene takozvane »Verkehrsstrassen«, po katerih vozijo motorna vozila, na primer na kolodvore. Promet na kolodvore in v pristanišča razdeljujejo na več cest ter ga odvrtačajo od ene same. V Ljubljani bi bilo tudi treba vsaj začasno uravnati interlokalni avtomobilski promet, n. pr. med Zagrebom in Gorenjsko tako, da bi morali voziti ti avtomobilisti kolikor mogoče izven mesta, na primer od Dolenjskega mostu ob Gruberjevem kanalu po Prulah, Zoisovi, Emonski, Rimski in Bleiweisovi cesti. Lokalni promet na kolodvor bi bilo naravnati po Dunajski, Miklošičevi in Resljevi cesti tako, da ne bi šel ves promet na kolodvor ravno preko Marijinega trga po Miklošičevi cesti, ki je namenjena kot najkrajša zveza predvsem le za osebni promet iz kolodvora v mesto!! Misliti pa bi bilo treba, da se napravijo zunaj mesta prave takozvane »Durchfahrtstrassen« za interlokalni avtomobilski promet! Promet z motornimi vozili se v Ljubljani leto za letom zelo množi ter nima že danes Ljubljana proporcionalno dosti manj motornih vozil kot na primer Berlin (Ljubljana okrog 700, Berlin okrog 60.000).

Ker gre za v resnici važno zadevo splošnega interesa in ki se da urediti zadovoljivo, brez posebnih finančnih žrtev in za katere ureditev bo celotno ljubljansko prebivalstvo hvaležno mestni upravi, če jo izvede zadovoljivo in energično, obračamo se na slavni občinski svet, da napravi energične korake tudi pri drugih oblastih, zlasti pri policijski direkciji in velikem županu, v kolikor ne bi bila tozadevno občina v lastnem delokrogu kompetentna in to v sledečih

smereh:

I. 1.) Določbe ministrske naredbe z 28. IV. 1910. št. 81 drž. zak. naj se brezobzirno in energično izvajajo. Prekoračenje po § 46 cit. naredbe zapovedane maksimalne hitrosti po 15 km na uro v strnjjenih krajih in zapovedane maksimalne hitrosti po 6 km na križiščih naj se kaznuje brezobzirno z največjo dovoljeno globo 4000 Din ter naj se ob ponovitvi prestopka vzame licenca za vožnje. Ravnotako naj se kaznuje po § 47 cit. naredbe vsak vozač, ki ima izpuh v mestu odprt, kakor tudi vsak vozač, ki uporablja v smislu § 48 cit. naredbe prepovedane tuleče, piskajoče, trobeče in vznemirjajoče signale sploh, oziroma uporablja dovoljene signale brez potrebe in brez neposredne nevarnosti.

Brezpogojno naj se posebej prepove policijskim potom sploh vsako piskanje, trobenje in tuljenje signalov ponoči po 22. uri in do 7. ure zjutraj ter naj se krivci kaznujejo eksemplarično, tozadevna prepoved pa naj bi se uradno na zadosten način razglasila, kakor tudi, da je že po ministrski naredbi z 28. IV. 1910. prepovedano imeti izpuh odprt zlasti ponoči, ker odprt izpuh kali nočni mir.

Z javnim razglasom naj bi se pozvali vsi lastniki motornih vozil, da vpeljejo in uporabljajo le mirne, brenčeče, zelo nizke signale in odpravijo piščali, sirene in trompete za vožnje v mestu sploh. Vsi signali bi morali biti enako uglašeni.

2.) Odredi naj se z javnim razglasom, da se ima interlokalni motorni promet vršiti le po cestah na periferiji ter naj se začasno določijo tozadevne ceste kot zgoraj omenjeno glede prometa iz Zagreba in južnih krajev na Gorenjsko. Odredi naj se, da imajo voziti motorna vozila na kolodvor ne skozi celo mesto, preko Marijinega trga in po Miklošičevi cesti, ampak iz različnih krajev po tistih progah, ki vodijo odtod na kolodvor, da se promet na kolodvor iz mesta kar največ razdeli.

3.) Za avtobuse, ki vozijo v okolico, naj se določijo postajališča blizu periferije mesta, to je v bližini mitnic ali na drugih pripravnih prostorih (na primer v bližini tramvajskih postajališč) ter naj se tem avtobusom prepove voziti na primer po Šelenburgovi ulici, Miklošičevi cesti in drugih prometnih ulicah sredi mesta.

4.) Prepove naj se vožnja tovornih avtomobilov po najprometnejših ulicah sredi mesta, če imajo tovorni avtomobili teže preko 5 ton in nimajo povrhu pnevmatike, ampak le trd gumi na kolesih, in zlasti po asfaltiranih ulicah, ker se te ceste preveč obrabijo. Sploh naj se ukaže, naj vozijo tovorni avtomobili le na periferiji in tam, kjer so široke ceste. Težki tovorni avtomobili pretresajo zidovje hiš ob cestah ter povzročajo lastnikom veliko škodo.

5.) Poštni upravi naj se sporoči, da naj vozijo poštni avtomobili, ki se pa morajo temeljito popraviti, da ne bodo ropotali, po Dunajski cesti na kolodvor, ne po ovinku po Prešernovi ulici in po Miklošičevi cesti.

Da se uveljavijo zadevni predpisi bi bilo potrebno uporabljati sledeča

sredstva:

II. 1.) Državni policijski stražniki naj dobe od nadrejenih oblasti stroge ukaze, da v službi na cestah najstrožje postopajo zoper vsakega motornega vozača, ki bi se ne ravnal natančno po predpisih, navedenih zgoraj pod I. 1.) ter da vsakega vozača brez ozira na stan takoj ustavijo in ovadijo, če vozi več kot z maksimalno brzino 15 oziroma 6 km na uro, če ima izpuh odprt, če rabi vznemirjajoče, nedovoljene piščali, trompete, oziroma sirene z visokimi toni, oziroma uporablja tudi nizke, brenčeče signale brez potrebe in nepo-

sredne varnosti, zlasti če tako vozi ponoči z odprtim izpuhom ter povzroča ropot, oziroma ponoči daje sploh kake glasovne signale. Policijski organi naj vsak ovadeni prestopke kaznujejo z občutnimi globami, pri povratku naj odtegnejo licenco. Posebna strogost je na mestu glede motornih koles, ki povzročajo najhujši ropot. Policijski stražniki naj se pouče glede hitrosti voženj, signalov in izpuha po strokovnjakih, preskrbi naj jim pa mestna občina zadosti merilnih ur (»Stoppuhren«) ter naj se pouče glede posameznih distanc na cestah, da jim bodo do metra znane daljave, tako, da bodo z merilnimi urami lahko ugotovili hitrost vožnje.

Avtobusne in tovrne avtomobile naj zavračajo z nedovoljenih cest ter jih ovajajo, četudi bi bili erarični.

2.) Mestna občina naj izmed svojih podrejenih organov (slug in nižjih nastavljenecv), ki jih ima v izobilju in ki so stalno nastavljeni ter jih vsled tega ni mogoče reducirati, niso pa zadosti zaposleni, — organizira skupino kakih 10 do 12 mož, jih izvežba po strokovnjakih ter opremi z merilnimi urami ter zapriseže po mestnem magistratu kot kontrolne organe za promet z motornimi vozili. Ti mestni organi naj nadzirajo promet po cestah brez vidne uniforme ter ovadijo policijski direkciji vsak prestopke kot ravno pod 1.) omenjeno. Policijska straža ima zelo skrčen status ter bodo ravno navedeni občinski organi dopolnjevali z uspehom poslovanje policijskih stražnikov. Za vsako uspešno ovadbo naj bi izplačala mestna občina tem svojim organom malo nagrado, kakih 5 Din. Stroški za to akcijo bi bili minimalni ter bi občina pri plačah sploh ne imela večjih izdatkov, ker bi ti organi lahko opravljali tudi še kako drugo delo, prihranilo pa bi se že pri vzdrževanju cest lahko znatne vsote, ker se s prehitrimi vožnjami s težkimi avtomobili ceste neverjetno obrabijo, kar se pa higijene tiče, bi pa bila odprava prehitrih voženj, ropota in smradu vsled izpuhov ter odprava tuljenja in piskanja zlasti ponoči, neprecenljive vrednosti.

Mestni kontrolorji naj bi opravljali svoj posel le po prometnih cestah, torej predvsem na Miklošičevi cesti, Dunajski, Šelenburgovi, Prešernovi, Wolfovi ulici, Marijinem trgu, Dalmatinovi in Florjanski ulici, Bleiweisovi cesti, Gosposvetski in Resljevi cesti, Mestnem in Starem trgu itd.

3.) Mestna občina naj napravi na plinskih kandelabrih mesto svetiljk ali na hišah kak 1½ m široke, na ceste moleče svarilne napise, ki naj bi bili ponoči od znotraj razsvetljeni, kot je n. pr. reklama pred Kreditno banko, in bi služili obenem za razsvetljava, to pa na začetku ulic in pred križišči na ulicah. Ta svarila naj bi imela napise ali pa internacionalne znake, da je vožnja nad 15 km, oziroma 6 km prepovedana, da je prepovedano piskanje in odprt izpuh. Postaviti bi bilo treba ta svarila predvsem na Miklošičevo cesto (kakih 7), na Dunajsko cesto (4 do 5), v Šelenburgovo ulico (2), na sv. Petra cesti (5 do 6), koncem trga Stritarjeve ulice (1), v Wolfovi ulici (2), Florjanski ulici (kake 3), Starem in Mestnem trgu (kake 3), Dalmatinovi ulici (4), Gosposvetski cesti do stare cerkve v Spodnji Šiški (3 do 4) itd.

4.) Mestna občina naj bi dala napraviti orientacijske načrte glede ulic, cest in trgov, kjer bi bil nameščena pod 3.) navedena svarila in te ulice v načrtu označila, da je prepovedana vožnja nad 15 oziroma 6 km, odprt izpuh in piskanje. Dalje naj bi bile v teh načrtih označene proge, kjer je dovoljen avtomobilski promet z motornimi vozili in vožnje s tovornimi avtomobili. Na teh načrtih naj bi bil tiskan tudi pouk glede voženj, hitrosti in piskanja ter navedene kazni za prestopke —

vse to razen v slovenščini tudi v srbohrvaščini, francoščini in nemščini. Ti načrti s poukom naj bi bili obešeni v vseh javnih garažah, hotelih in velikih kavarnah. Skrbeti bi bilo, da bi bili objavljeni tudi v »Vodičih« po Ljubljani.

5.) Mestna občina naj bi razposlala cirkulare vsem lastnikom motornih vozil v Ljubljani (zlasti lastnikom avtotaksov in motornih koles) s predpisi o prepovedani hitrosti, odprtem izpuhu in piskanju, zlasti z opozoritvijo, da je po 22. uri ponoči do 7. ure zjutraj najstrožje prepovedano ropotanje z izpuhom in vsako piskanje, kje je dopustna vožnja s tovornimi avtomobili in da bodo mestni prometni kontrolorji ovadili vsak prestopke.

Tozadevne cirkularje naj bi mestna občina poslala tudi Avtoklubu in klubu motociklistov s prošnjo, naj predsedstvo obvesti vse svoje člane, da se ravnajo po predpisih glede hitrosti, piskanja in odpiranja izpuhov ter zlasti, da ne bo moten nočni mir. Vodstva teh klubov, ki gotovo sama obsojajo divjanje gotove vrste vozačev, bodo brez dvoma storila svojo dolžnost.

Mestna občina naj bi vsebino zadevnega cirkularja objavila v časopisih.

6.) Glede postajališč avtobusov za okolico in prepovedi njih voženj po mestu naj se dá naročilo mestnemu magistratu, da takoj izda potrebno odredbo.

Predvsem pa bi bilo potrebno, da mestna občina po Zvezi avtonomnih mest vpliva tudi pri kompetentnih vladnih faktorjih v Belgradu, da pridejo določbe, navedene zgoraj (pod I. 1.—4.) tudi v eventualni novi zakon glede prometa z motornimi vozili.

Upamo, da bo občinski svet, ki ima gotovo namen, da napravi življenje ljubljanskemu prebivalstvu znosno, vpošteval našo opozoritev ter energično preskrbel, da bodo imeli Ljubljančani, če že nimajo vsak svojega vrtiča, vsaj na ulicah kolikor toliko zdrav zrak, varnost in predvsem mir ponoči. Vse to se dá doseči brez znatnih finančnih sredstev le s primerno energijo in nepopustljivostjo ter bodo pametni in kulturni avtomobilisti te ukrepe gotovo tudi sami odobrvali.

Gre za v resnici napredno stvar, za blagor mestnega prebivalstva. Predlagani ukrepi ne nasprotujejo modernemu prometu, ampak spravljajo le v sklad moderni promet z modernimi zahtevami varnosti, udobnosti in higijene. Higijenski oblastni predpisi v industrijskih podjetjih ne uničujejo industrije, ampak so ji v korist. Ureditev avtomobilskega prometa ni v nasprotju s tujskim prometom, ampak je naperjena le proti divjakom. Če kdo pravi, da so v velikih mestih prometne razmere še hujše kot v Ljubljani, zato ni treba ničesar storiti, je ravno tisto, kot če bi kdo trdil, da v Ljubljani ni treba odredb zoper tuberkulozo, ker v Berlinu uničuje tuberkuloza še več ljudi nego v Ljubljani. Če bi kdo dejal, da naj se pač prebivalci mest privadijo nadlegovanju po motornih vozilih in naj se oni ravnajo po motornih vozilih, je tisto, kot bi dejal, da naj se železnica prilagodi prometu pešca po železniških progah. Mestne ceste in ulice so sezidane za pešce, hiše ob mestnih cestah za prebivanje, in to mora vpoštevati vsak pаметen in kulturni človek, ker je sicer ne-normalen, hudoben ali pa divjak.

Zlasti za tujski promet je predlagana ureditev prometa z motornimi vozili važna. Izobraženi tujci, četudi prihajajo k nam z avtomobili — večina tujcev, ki ostane pri nas daljši čas in pusti več denarja, prihaja z železnico in zaradi naših gora — se bodo radi podvrgli predpisom glede hitrosti, piskanja, izpuhov, priznavali pa bodo, da je Ljubljana mesto reda in udobnosti. Znano nam je, da so se vsaj odlični nemški avto-

mobiliti zgražali glede divjanja in ropotanja motornih vozil v Ljubljani, kjer so motorna kolesa z odprtimi izpuhi pač unikum.

Dostavljamo, da je medtem izšla »Uredba o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih«, ministra za zgradbe z dne 6. junija 1929, Ur. list z dne 25. junija t. l., ki določa v členu 6., da je za potniške avtomobile in motocikle skozi naseljene kraje največja dopustna brzina 15 km na uro, skozi kopališča in zdravilišča pa le 8 km na uro, in to če je cesta popolnoma prosta, sicer se pa mora brzina zmanjšati. V zmislu te uredbe bi bila torej v celem ljubljanskem mestu največja dopustna brzina manj kot 15 km na uro, ker niso prazne, oziroma je vse polno križišč. Podrejene oblasti so dolžne skrbeti, da se citirana »Uredba«, kar se tiče brzine, z vso doslednostjo uveljavi ter divjanje kaznuje z vso strogostjo po čl. 36. citirane uredbe! V ostalem pa so, kar se tiče voženj na križiščih, piskanje in odpiranje izpuhov, v Sloveniji ostale v veljavi določbe zgoraj citirane ministrske naredbe iz leta 1910. Po čl. 30. uredbe z dne 6. junija 1929. imajo po 1. januarju 1931. voziti po javnih cestah le motorna vozila (tudi tovorna) le s pnevmatikom.

Pripominjamo, da je glasom poročila v »Tagespost« z dne 26. maja 1929. deželna vlada na Koroškem pred par meseci izdala popolnoma slične prepovedi kot so zgoraj po nas predlagane glede zapiranja izpuhov, ropotanja motornih vozil, piskanja in prehitre vožnje in se izrecno sklicevala, da izdaja sicer zelo stroge prepovedi v interesu tujskega prometa! Piskanje in trobenje n. pr. je vobče prepovedano, razen če je neposreden povod za signal! Pa tudi v slučaju neposredne potrebe za signal, je dovoljen le ne preveč glasen signal. Kakšno tuljenje pa je navadno v Ljubljani, kjer cel dan in cele noči (!) piskajo in tulijo motorna vozila pred križišči in po cestah po trikrat in štirikrat, in s kakšnimi trobili! V avstrijski republiki je po povojnem novem zakonu k upravnim zakonom kazniv vsak, kdor povzroča nepotreben ropot in nemir, z globo 200 S, oziroma z zaporom 2 tednov.

Ljubljanski meščani zahtevajo, da jim bo garantiran vsaj nočni mir, zdravje in telesna varnost v njih domačem mestu!!

O p o m b a: Mislimo, da bo akcija našega Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani, ki je dalo že marsikateri javni zadevi prvo inicijativo, pozdravilo vse ljubljansko in tudi ostalo prebivalstvo v Sloveniji. Pričujočo spomenico bomo predložili tudi g. velikemu županu v Ljubljani in ljub. oblastnemu komisarju. Naše organizacije naj se obrnejo iz krajev, ki so ravnotako prizadeti kot Ljubljana, s podobnimi vlogami na pristojnega velikega župana, okrajnega (sreskega) glavarja, oziroma občinske svete. Naj se vzbudi v Sloveniji splošno ljudsko gibanje za zdravje, mir in ljudsko varnost.

Mednarodna konvencija, sklenjena v Parizu 24. aprila 1926. in podpisana od 40 držav Evrope, Azije, Amerike in Afrike (med njimi tudi naše države), zahteva v členu 3., da motorna vozila ne smejo ogrožati varnosti za promet, ne smejo s svojimi aparati niti razburjati ljudstva niti mu presedati s hrupom, dimom ali smradom ter morajo imeti pripravo za neslišno izpuščajne plina. Natančneje predpise glede ureditve prometa motornih vozil prepušča ta konvencija pogodbenim državam in se imajo ravnati po racionalnih predpisih vsi pripadniki pogodbenih držav.

Vprašanje ureditve prometa z motornimi vozili je tudi gospodarsko vprašanje. V Ameriki so po poskusih dognali, da uporabi strojepisec, če piše na stroj v prostoru, kjer vlada nemir, za 25 % več energije, kot pa če piše v prostoru, kjer vlada mir (glej

Züricher Zeitung z dne 30. junija 1929.) Koliko delovne energije se torej uniči zaradi ropota, piskanja in tuljenja po mestnih ulicah, lahko izračuni vsakdo sam, če pomisli, da zapravi vsak, zlasti nastavljenec v mestih, povprečno eno četrtnino svoje delovne energije zastoj zaradi nemira, ki ga povzročajo v mestih motorna vozila! Kaj pa pomeni v narodnem gospodarstvu in zlasti še v rodbinah in pri posameznikih uničeno živčevje, oslABLJENA pljuča zaradi prahu in bencinskih plinov, je pa še drugo posebno poglavje.

Znižanje zemljiškega davka

ZAKON

o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928.

Člen 1.

Členu 27. zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928., dopolnjenega z izpremembami in dopolnitvami zakona z dne 28. marca 1929., se dodaja nova točka 3.), ki se glasi:

»3.) Zavezancem zemljarine, ki imajo v skupnem domačem gospodarstvu več nego pet članov in ki kot kmetovalci neposredno sami obdelujejo svoje posestvo, se znižuje dopolnilni davek za vsakega člana preko petih oseb po nastopni razporednici:

1.) po 5 %, če ne preseže dopolnilni davek po točki 2.) tega člena 100 dinarjev;

2.) po 4 %, če znaša dopolnilni davek po točki 2.) tega člena preko 100 do 500 dinarjev;

3.) po 3 %, če znaša dopolnilni davek po točki 2.) tega člena preko 500 do 1000 dinarjev;

4.) po 2 %, če znaša dopolnilni davek po točki 2.) tega člena preko 1000 do 2000 dinarjev;

5.) po 1 %, če znaša dopolnilni davek po točki 2.) tega člena preko 2000 do 3000 dinarjev;

6.) po točki 0,5 %, če znaša dopolnilni davek po točki 2.) tega člena preko 3000 do 5000 dinarjev.

7.) Dopolnilni davek preko 5000 dinarjev se ne znižuje.

Za člane skupnega gospodarstva po tem zakonu se ne morejo smatrati:

1.) osebe, ki so stalno odsotne;

2.) osebe, ki se bavijo ali poleg kmetovalstva ali izključno z obrtom, industrijo ali drugim pridobitnim poslovanjem ali s samostalnimi poklici;

3.) osebe, ki so v razmerju stalne javne ali privatne službe;

4.) žene in otroci oseb, omenjenih v točkah 2.) in 3.).

Za one člane skupnega domačega gospodarstva, za katere se dopolnilni davek znižuje, se dopolnilni davek za drug poseel nikakor ne more več znižati.

Pravico do znižbe dopolnilnega davka zemljarine morajo dokazati davčni zavezanci s prijavi v mesecu januarju vsakega leta. Te prijave se izpolnjujejo pred pristojnim občinskim oblastvom po izpovedbah zavezancev. Za resničnost števila članov skupnega domačega gospodarstva kakor tudi za podatke po točkah 1.) do 4.) je odgovorno občinsko oblastvo. Prijave, ki se predložijo po odrejenem roku, odnosno ki se predložijo po členu 4. v naslednjih 15 dneh, pa se prekoračitev roka ne opraviči s tehničnimi razlogi, se za znižbo dopolnilnega davka ne vpoštevajo.

Člen 2.

V prvem odstavku točke 2. člena 27. v zakonu o neposrednih davkih se postavljajo namesto besed: »administrativne oblasti« besede: »davčnega oblastva prve stopnje«.

Člen 3.

Za leto 1929. se določa rok za predložitev prijav, omenjenih v členu 1., od dne, ko se razglasi ta zakon, do dne 31. julija 1929. brez pravice do podaljšave po čl. 4. zakona o neposrednih davkih.

Člen 4.

Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih Novinah«; uporabljati pa ga je z veljavnostjo od dne 1. januarja 1929.

V Beogradu, dne 14. junija 1929.

Odlog za plačilo neposrednih davkov

Po členu 152. zakona o neposrednih davkih se sme dovoliti odlog za plačilo neposrednih davkov na utemeljeno prošnjo posamezno, v izrednih primerih, zbog škode po elementarnih nezgodah pa posamezno, pa tudi za poedine vasi in občine. O prošnjah za odlog davka do 5000 Din odloča finančna direkcija, sicer pa ministrstvo za finance, oddelek za davke. V zadnjem času je ministrstvo za finance v tem pogledu razširilo delokrog finančnih direkcij v toliko, da jih je pooblastilo, da smejo na utemeljene prošnje dovoliti odlog davka do zneska 10.000 Din.

Postopek pri odpisu davka ob elementarni škodi

Letošnje poletje pogosto nastopajo neurja s točo. Ljudje so zbegani in pri prijavi škode često nepravilno postopajo. Zato opozarjamo na nove predpise o odpisu davka ob elementarni škodi, ki so objavljeni v Uradnem listu z dne 18. decembra 1928, in sicer v »Uredbi o odpisu davka ob elementarni škodi«.

Najvažnejša določila te uredbe so sledeča:

Osnovni davek poškodovane parcele se sme deloma odpisati, če je letina poškodovana več nego četrtnino. Škodo je treba prijaviti s točno označitvijo poškodovane parcele in navesti občino, vas in kraj, kjer leže poškodovane parcele najdalje v osmih dneh po nastali škodi. Prijave je nasloviti na pristojno katastrsko upravo (sedež geometra), brez takse. Če vložijo občina prijavo, je treba navesti, kateri in koliki del okolice je poškodovan. V vsakem oziru mora navesti vložitelj prijave čas in vrsto elementarne nezgode ter prijavo podpisati.

Katastrska uprava odredi ocenitev škode na licu mesta. Škodo ugotovi komisija, ki jo sestavljajo: delegiran uradnik katastrske uprave kot predsednik in dva strokovna člana občine, ki ju določi vsako leto občinska uprava. Prisostvuje župan, lahko prisostvuje tudi oškodovane. Če se ugotovi, da se je vložila prijava škode neupravičeno, mora plačati dotični vložitelj stroške delegiranega uradnika. Če se elementarna škoda dogodi neposredno pred žetvijo ali med žetvijo, naj občina sama vpričo dveh odbornikov ugotovi z zapisnikom začasno na licu mesta velikost škode, prizadete vsaki parceli. Ta zapisnik predloži občina katastrski upravi.

Izpremembe zakona o neposrednih davkih

1. Zemljiški davek.

Zemljiški davek znaša po novem davčnem zakonu 12 % od katastrskega čistega donosa.

Poleg zemljiškega davka se bo pobiral na katastrski čisti donos preko 1000 dinarjev še dopolnilni davek, ki znaša do 2000 Din 2 % brez odbitka,

preko 2000 do 4000 Din 4 % z odbitkom 40 Din,

preko 4000 do 6000 Din 6% z odbitkom 60 Din,
preko 6000 do 8000 Din 8% z odbitkom 240 Din,
preko 8000 do 10.000 Din 10% z odbitkom 400 Din,
preko 10.000 do 15.000 Din 12% z odbitkom 600 Din,
preko 15.000 do 25.000 Din 14% z odbitkom 900 Din.

Na katastrski čisti donos preko 25.000 dinarjev znaša dopolnilni davek 12% brez vsakega odbitka.

Na dopolnilni davek se ne smejo nkladati nobene samoupravne doklade.

Za odmero zemljiškega davka se bo dosedanji katastrski čisti dohodek od zemljišč pomnožil s količnikom, ki je za večino okrajev v Sloveniji določen na 20. Tako bo znašal od zemljišč s katastrskim čistim donosom 200 Din novi čisti dohodek 4000 Din.

Od tega zneska znaša 12% davek 480 Din
Dopolnilni davek pa 4% =
160 Din — 40 Din = . . . 120 Din
Skupaj 600 Din

Do sedaj je znašal davek na katastrski čisti donos 200 Din,

a) zemljiški davek (20%) . . . 40 Din
b) edinstveni državni pribitek (150%) 60 Din
c) izredni pribitek (500% od a) in b) 500 Din
č) invalidski davek in vojaška komorska doklada . . . 36 Din
Skupaj 636 Din

Obremenitev po novem zemljiškem davku torej pri količniku 20 ni višja nego je bila po dosedanjem zakonu, dasi po novem davčnem zakonu odpade dohodnina.

2. Zgradarina.

Zgradarine se na novo oproščajo tudi samostanske zgradbe.

Med zgradbe, ki so po čl. 32 oproščene zgradarine ne spadajo letovišča, napravljena na poljskih posestvih (pristavah itd.), kakor tudi ne zgradbe onih posestnikov zemljišč, katerih skupni katastrski dohodek preseže 50.000 dinarjev; vse te zgradbe so torej po tem določili na novo podvržene zgradarini.

Prav tako se ne oproščajo zgradbe, ki so v urejenih (uvrščenih) krajih, kjer ima sedež sreski poglavar ali ki imajo nad 5000 prebivalcev, naj so sela ali selske občine. Tako torej niso proste zgradarin nobene hiše v Dolenjem Logatcu, kjer je sedež sreskega poglavarja in tudi ne hiše v vaseh, katere bi šteje nad 5000 prebivalcev.

3. Pridobnina.

Pri pridobnini se dopušča za odbitek poleg sedanjih odbitkov še obresti, obdane z davkom na rente, ako se ta davek ne pobira ob izplačilu z odbitkom.

To določilo je razumeti tako, da trgovec, ki izterja od svojega dolžnika poleg dolga še vstrezne obresti, ni dolžan od teh obresti plačati pridobnine, ampak rentnino, toda le ako je te obresti prijavil za odmero rentnine.

4. Rentnina.

a) Obratna glavnicna podjetij, ki plačujejo pridobnino.

Dohodki od terjatev davčnih zavezanec, ki plačujejo davek na dohodek od podjetij, obratov in poklicev, po dosedanjih zakonitih predpisih niso bili zavezani rentnini, ako se je dokazalo, da so taki dohodki del dohodka, ki je zavezan pridobnini. To določilo je v novem zakonu izpremenjeno v toliko, da so oproščeni gornji dohodki rentnine samo, ako so davčni zavezanci predložili verodostojne

račune na podlagi bilance in ako se dokaže, da so ti dohodki v prijavi za pridobnino res upoštevani.

Ta izprememba praktično ni bistvenega pomena, ker je rentnina nižja nego pridobnina in bodo le redki davkoplačevalci, ki bi zahtevali, naj se jih oprosti rentnine zato, da bodo namesto nje plačevali višjo pridobnino.

b) Rentnega davka se oprashaajo:

1.) vsakovrstni prejemki države, oblasti, srezov in občin, ki so zavezani temu davku;

2.) apanaža članov kraljevskega doma;

3.) dohodki iz inozemstva diplomatskih predstavnikov in konzulov tujih držav, njih uslužbencev in uslužbencev njihov rodbin, če so inozemski državljani;

4. obresti, ki jih izplačujejo v inozemstvo: država, oblasti, srez, občine, Narodna banka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Državna hipotekarna banka in poštna hranilnica od lastnih posojil in drugih lastnih dolgov, izvzemši hranilne vloge;

5.) obresti državnih bonov;

6.) obresti, ki jih dovoljujejo denarni zavodi poštne hranilnici za njene presežke, položene pri njih;

7.) obresti državnih in drugih posojil, oproščene po prejšnjih specialnih zakonih, ki se izdado v bodoče;

8.) lastni dohodki društev samostalnih fondov, ki jih ustanove javna telesa in podjetniki izključno za svoje nameščence in delavce zaradi zavarovanja bolezenskih stroškov, odškodnin za nezgode, invalidnine, pokojnine za starost, pokojnine za vdove in sirote, za pogrebne stroške;

9.) lastni dohodki bratovskih skladnic in kumuliranih sirotinskih blagajn in obresti mašnih skladov;

10.) obresti, ki jih izplačujejo ali dovoljujejo zadružne zveze iz člana 76., točk 7.) in 8.), svojim zadrugam ali drugim takim zvezam od denarnih zneskov, deponiranih pri njih, ne pa obresti od hranilnih vlog zadružnikov;

11.) dohodki javnopravnega značaja: zbornice cerkvenih občin in ostalih cerkvenih teles, samostanov, pobožnih ustanov (zadužbin) itd.;

12.) podpore in vzdrževalnine, ki jih dajo zakonce drug drugemu, starši otrokom in otroci staršem;

13.) štipendije ;

14.) pokojninski fond za vdove in otroke umrlih državnih uradnikov in uslužbencev;

15.) invalidske podpore po zakonu o invalidih in podpore, ki imajo značaj invalidnine in ki jih prejemajo poedine osebe iz fondov, ustanovljenih po zakonu o zaščiti in zavarovanju delavcev, podpore rodbinam onih, ki so padli in umrli med vojno;

16.) invalidi in druge osebe, telesno nesposobne za obdelovanje zemlje, glede zemljišča, oddanega v zakup; in

17.) dohodki, ki se oproste s specialno odločbo po členu 64.

Ta oprostitev velja tudi za vse pribitke, ki se odmerjajo na podstavi neposrednjega davka.

c) Davčna izmera.

I. Rentnina, ki se odmerja in pobira neposredno od davčnega zavezanca, odnosno posredno potomi dolžnika, ako je upnik v inozemstvu, znaša 15%.

Ako so predmet davčne dolžnosti obresti za izposojene denarne zneske in ako pogojena obrestna mera z vsemi pripadajočimi odškodninami vred ni višja nego 12%, se 15% davek zniža na 12%.

Vdove, osebe pod skrbstvom in ostale siromašne osebe, kojih skupni dohodek,

zavezan kateremukoli neposrednjemu davku, po oceni davčnega odbora ni večji nego 10.000 Din, plačajo kot davek 8% rentnino.

II. Rentnina, ki se pobira posredno preko dolžnika po spodaj naznačenih določilih, znaša 6%.

Izjemoma se ta davek zniža na 3% na obresti vlog na hranilno knjižico ali na tekoči račun pri Poštne hranilnici, pri zadrugah, pri regulativnih hranilnicah in pri uradniških kreditnih zadrugah.

Na rentnino pod točko II., na 8% rentnino pod točki I., kakor tudi na rentnino, katero je dolžan dolžnik pobirati z odbitkom, ako je upnik v inozemstvu, se ne smejo nalagati nikake samoupravne doklade.

č) Pobiranje z odbitkom ob izplačilu.

Rentnina se pobira v nastopnih primerih posredno preko dolžnika, ki je dolžan, da na račun države odbije, zadrži in odpremi vstrezni davek na obresti, katere izplačuje ali v knjigah pripisuje v dobro svojemu upniku:

I. Vse blagajne države, državnih ustanov in zavodov, oblastnih samouprav in oblastnih ustanov in zavodov ter vseh javnih fondov, kadar izplačujejo ali v računu odobravajo rentnini zavezane, odnosno rentnine ne oproščene obresti in rente.

II. Vse blagajne okrajev in občin ter njihovih ustanov in zavodov in vseh oseb in podjetij, koja so načelno zavezana družbenemu davku.

a) Kadar izplačujejo ali v računu odobravajo rentnini zavezane obresti od izdanih vrednostnih papirjev ne glede na to, ali se izplačilo vrši potom odkupa kuponov ali na kak drug način;

b) kadar izplačujejo ali v računu odobravajo obresti hranilnih vlog v katerikoli obliki.

III. Podjetja pravnih in fizičnih oseb, ki se obrtoma bavijo z bančnimi posli, kadar izplačujejo ali v računu odobravajo rentnini zavezane obresti na denarne zneske, sprejete na obrestovanje.

Rentnina z odbitkom se v tem primeru pobira za obresti:

1. Za katere se je rentnina pobrala že na način, naveden pod točko II.;

2. katere se nanašajo na prodajo menic; ali

3. katere se pišejo v dobro kakemu drugemu podjetju, ki je dolžno javno polagati račune in ni oproščeno družbenega davka;

4. katere odobravajo Poštne hranilnici banke za viške, naložene pri njih;

5. katere odobrava Poštna hranilnica imetnikom čekovnih računov izvzemši obresti od hranilnih vlog;

6. katere se odobravajo državi, oblastim, srezom ali občinam za denarne zneske, naložene na tekoči račun;

7. katere so po členu 63 zakona oproščene rentnine;

8. katere prejemajo verske, humanitarne, vzgojne, dobrodelne in socialne narave, ako se izkažejo, da so si izposlovala oprostitev od rentnine po čl. 64 novega davčnega zakona.

5. Nagrade organom finančne kontrole za kazni, ki se predpišejo po davčnem zakonu z njihovim sodelovanjem.

Uslužbencem finančne kontrole pripada ena četrtnina pobranih kazni, ako odkrijejo v službi ali izven nje davčne utajbe in ako zalotijo potujočega agenta ali trgovskega potnika brez potrdila o plačanem davku (kazen 1000 Din), odnosno ugotove, da delodajalec glede uslužbenskega davka ne vodi v redu davčne knjižice svojega uslužbenca.

6. Samoupravne doklade.

Samoupravne doklade na neposrednje davke po novem davčnem zakonu smejo samouprave nalagati brez odobritve finančnih oblasti v sledečih mejah:

1. podeželske občine do skupnih 50%;
2. trške in mestne občine do skupnih 40%;
3. okrajji do skupnih 8%;
4. oblasti do skupnih 10%.

Za pobiranje doklad za podeželske občine v izmeri preko 50% do 60%, za trške in mestne občine preko 40% do 50% je potrebno dovoljenje finančne direkcije.

Za doklade občin, trgov in mest preko teh mej in za doklade okrajev preko 8% ter oblasti preko 10% je potrebna odobritev generalne direkcije davkov.

Navedene izpremembe stopijo v veljavo z dnem 1. januarja 1929.

Dva reklamacijska odbore za Slovenijo

O pritožbah proti odmeri davkov po novem davčnem zakonu odloča, v kolikor je izpodbijane davke odmeril davčni odbor, reklamacijski odbor, ki se postavlja na sedežu davčnega oblastva druge stopnje (finančne direkcije). Strogo po zakonu bi moral torej za področje finančne direkcije v Ljubljani postopati glede davkov po novem zakonu sam en reklamacijski odbor. Vendar pa zakon določa, da sme minister za finance postaviti za obsežnejše okoliše ali za okoliše s posebno velikim številom davčnih zavezancev tudi več reklamacijskih odborov, ki jim obenem določi sedež.

Ministrstvo za finance je upoštevalo predlog ljubljanske trgovske Zbornice za trgovino obrt in industrijo in fin. direkcijo v Ljubljani pooblastilo, da postavi na svojem področju dva reklamacijska odbora: enega za ljubljansko oblast s sedežem v Ljubljani in drugega za mariborsko oblast s sedežem v Mariboru.

Reklamacijski odbor posluje pod predsedstvom finančnega direktorja in obstoji iz 8 članov in 8 namestnikov. Polovico članov in namestnikov postavi izmed davčnih zavezancev ministrstvo za finance na predlog finančne direkcije. Drugo polovico članov in njih namestnikov izvoli izmed davčnih zavezancev Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Ako bi za celo Slovenijo posloval samo en reklamacijski odbor, bi mogla biti vsaka oblast zastopana v odboru samo s 4 davčnimi zavezanci, ako bi se imenovanje izvršilo tako, da bi imela vsaka oblast polovico zastopnikov. Tako maloštevilno zastopstvo bi nikakor ne ustrezalo namenu institucije, ker bi posamezni člani ne mogli tako izčrpno poznati dohodninskih in pridobitnih razmer posameznih pritožnikov, da bi mogli z vso zanesljivostjo pravično odločati o pritožbah in o plačilni zmožnosti pritožnikov. Zategadelj je tem večjega pomena, da bo vsaka oblast zastopana v reklamacijskem odboru po 8 članih in da bo vsaka v svojem odboru samostojno odločala.

Občni zbor

Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani

se je vršil dne 14. maja 1929 ob 19. uri zvečer v zeleni dvorani hotela »Union« v Ljubljani ob maloštevilni udeležbi hišnih posestnikov in posestnic.

Občni zbor otvori društveni predsednik g. Freljih, konštataira sklepčnost, pozdravljajoč vse došle člane in obžaluje, da niso došli v večjem številu, kakor je bilo pričakovati z ozirom na važnost zborovanja. Oprošča gg. Jegliča in Olupa, ki sta zadržana na občinski seji in g. Auersperga, radi česar je prevzel namesto blagajnika poročilo g. Bukovic. Prišel je en sam tistih, ki so zahtevali javen protest proti davščini na nezazidane parcele.

Preden preide na dnevni red predlaga, da pošlje društvo Nj. Vel. kralju udanostno brzojavko, s katero izrekajo hišni posestniki svojo hvaležnost ter pozdravljajo modre ukrepe v manifestu dne 6. januarja 1929. Obenem izrekajo zahvalo za odločbo, da bode smela slovenska univerza za vedno nositi ime Njegovega Veličanstva, kar se soglasno odobri z živio-klici.

V svojem predsedniškem in letnem poročilu predsednik navaja, da je društvo imelo v pretečenem letu 12 dobro obiskanih odborovih sej, 3 sestanke v Ljubljani, 3 pa v Mostah, Viču in Spodnji Šiški. Pokrajinska zveza je priredila 55 sestankov, ki so bili vsi dobro obiskani. V letu 1928 je znašalo število članov 1660, tekoma leta jih je nastopilo 257, in to zlasti lastnikov novih hiš, kar prirčno pozdravlja, medtem ko je starejših članov izstopilo 97, tako da je znašalo skupno število okoli 1820. Za pristop k društvu je bilo povabljenih 421 posestnikov, od katerih je že pristopilo 200, za ostale pa je upanje, da tudi oni polagoma pristopijo, ko uvidijo važnost in potrebo organizacije. V minulem letu je društvo rešilo 334 vlog, zveza pa 1030. Vseh društev skupaj je 22, ki vsa dobro delujejo. Pri tej priliki se spominja g. predsednik onih posestnikov, članov društva, ki so odšli prej iz njih vrst, predn bi zamogli dočakati prostost v stanovanjskem zakonu. ((V znak sožalja vstanejo vsi navzoči s sedežev). Dalje omenja, da je dobilo v društveni pisarni nešteto posestnikov potrebne informacije in jim še nadalje priporoča, da se vedno v vseh zadevah obračajo na društvo, ker le ono jim zamore dati potrebna navodila.

Nato preide k poročilu o stanovanjskem vprašanju, radi katerega je društvo moralo napeti vse sile, da se je stanje posestnikov od lanskega leta zboljšalo in da se zahteve najemnikov, katere so že itak znane vsem iz raznih časopisnih poročil, niso uresničile. Posebno kritikuje objave »Slovenskega Naroda« in zagrebškega »Jutarnjega lista«, ki sta prinašala vesti, za posestnike popolnoma pogubonosne. Med drugim se je zahtevalo, da se mora pravilnik k novemu zakonu urediti tako, da pride tudi Celje, Trbovlje, Jesenice in vsa ljubljanska okolica pod stanovanjsko zaščito, proti čemur pa je društvo ostro nastopilo in zahtevalo, da se taki slučajji ne bodo več ponavljali. Društveni predsednik apelira na vse navzoče, ki so naročniki takih listov, da takoj energično nastopijo proti takim poročilom, ker pod vplivom takih vesti trpe veliko krivico hišni posestniki in potem ni čuda, da je občinski svet sklenil zopetno podaljšanje stanovanjskega zakona, da je podalo županstvo napačno statistično poročilo o številu zaščitenih najemnikov v Ljubljani, $\frac{2}{3}$ velikih županstev se je izreklo za prostost v stanovanjskem zakonu, $\frac{1}{3}$ pa za podaljšanje. Iz vseh poročil velikih županstev pa sta bili najslabši za posestnike poročili iz Maribora in Ljubljane. Pri tem

omenja g. predsednik, da ljubljanska okolica, to je Moste, Vič, Zgornja Šiška, po novem zakonu ne spadajo več v stanovanjsko zaščito, zakar upa, da ni posestnika, ki bi jim bil za to dosego nevoščljiv, kajti ostale mora navdajati misel, da bodo skupno vsi enkrat praznovali prostost v stanovanjskem zakonu. Opozarja pa one, ki so postali po 1. maju 1929 prosti, da ostanejo še nadajo svoje dolžnosti, ker ukinitve je le zadajo svoje dolžnosti, ker ukinitve je le časna in prišli bodo razni momenti, ko se jim bo znova pokazalo, kako potrebna je njih organizacija.

Zatem preide poročevalec k davčnemu vprašanju. Ko je stopil s 1. januarjem 1929 v veljavo novi davčni zakon, je imela društvena pisarna polno posla s prijavi in kdor se je ravnal po njenem navodilu, je prijavo gotovo pravilno napravil, kar bo davčna oblast upoštevala. Te prijave bi bilo treba delati sedaj vsako leto, kar pa bi bilo za posestnike jako neprijetno, zato bo društvo naprosilo finančno upravo, da bo odredila napravo teh prijav na vsako drugo leto, kakor je bilo poprej v veljavi. G. predsednik dokazuje, da so s tem novim davčnim zakonom posestniki precej dosegli, ker je hišno-najemninski davek izdatno znižan, a to bo posestnikom malo pomagalo, če se ne bodo maksimirale doklade. Pri tem opozarja hišne posestnike, da natančno napovedujejo najemnine, kakor so jih faktično prejeli, ker zopet prihajajo na davčno upravo ovadbe radi prenizko napovedanih najemnin, o čemur pa je upanje, da niso vse resnične. Onim, ki niso pravilno fatirali najemnin, svetuje, da se sami prijavijo davčni upravi, da jim dovoli ponovno napravo prijave. Omenja dalje, da so bile vse kazni iz prejšnjih let odpisane, zato bi bilo neumestno, da se posestniki znova obtežujejo z napačnimi prijavi. Neobzirno pa je, da se nekateri neplačniki članarine sklicujejo na to, da bodo takrat poravnali članarino, kadar bo hišno-najemninski davek znižan. Upoštevati bi morali, da so sedaj najemnine višje, zakar bo tudi odmerni podlaga višja. K temu poudarja, da lahko občinski svet dene v proračun še tako visoke doklade, da jih pa ne bo dobil, ker zakon sam čl. 22. fin. zakona zahteva, da ostanejo doklade v isti izmeri, kakor leta 1927.

V poročilu o občinskih zadevah ljubljanskih v prvi vrsti omenja g. predsednik razširitev ljubljanskega tramvaja, radi katerega je društvo sklicalo sestanek, da je o tem podrobneje razpravljalo. Društvo stoji na stališču, da se napravijo nove tramvajske zveze, a tako, na takih krajih, da bo mesto imelo kaj od tega. Nekaj nezashišnega pa je, da je občinski svet ljubljanski oddal delo in dobil obligacijsko posojilo že preje, preden je dobil dovoljenje od državne železnice za prelaz na Dunajski cesti. Po poročilu mestnega knjigovodstva ima /mestna občina pri tem 3.600.000.— Din izgube, še predno je z delom pričela. K temu pripominja, da bi občinski svet dobro premislil, ali ne bi bilo bolje napraviti privatne avtomobilske zveze, katere metode se poslužujejo že v drugih mestih, ker se je pokazalo to za boljše in koristnejše in to občino popolnoma nič ne stane.

Glede naprave kopališča na Savi, je mnenja, da bi se ga naj raje napravilo na Gradaščici ali Ljubljani, s čemur bi ostali vsi dohodki mestu.

Kako gospodarstvo vlada v občinskem svetu, navaja g. predsednik Jurčičev trg, ki se ga je prenovilo s kamenimi robniki, mesto da bi se ga asfaltiralo in bi se dotični robniki raje porabili za popravo drugih trotoarjev, kar se bo preje ali pozneje pokazalo, kako velik pogrešek se je napravilo s tem delom, ki kljub tolikim stroškom ni, kakor bi se lahko zahtevalo.

Načrte

za stavbe, poslovne lokale, za adaptacije stanovanj in trgovin, nadzorstva zgradb in vsakovrstne cenitve, kakor tudi umetniška sodelovanja in stavbene nasvete daje in prevzema tehnični biro

„Tehna“, družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 25/I. - Telefon 2580

Enaka nezmisel bi bila zazidava Trubarjevega parka s pravoslavno cerkvijo, s čimer bi se popolnoma uničil park, dočim bi se lahko dobil prostor za to cerkev kje drugje v mestu, kjer bi bilo primernejše.

Dalje opozarja hišne posestnike, ki so prizadeti s plačili za napravo novih trotoarjev in ki ne vedo, ali so zavezani plačati to napravo ali ne, da se oglasijo v društveni pisarni.

S tem konča predsednik poročilo o občinskem gospodarstvu, poudarjajoč, da ni društvo opustilo nobene prilike, ki bi bila v korist posestnikom, kakor tudi splošnemu prebivalstvu.

(Dalje prih.)

Razno

Hišnim posestnikom ljubljanskim in okoliškim. Z ozirom na razglas davčnih uprav v Ljubljani, obveščamo hišne posestnike iz mesta Ljubljane, Viča, Most in Zgornje Šiške, da je Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani preskrbelo prepise razporeda zgradarine za leto 1929 in da se dobe od 8. t. m. dalje vsa potrebna pojasnila v društveni pisarni, Salendrova 6. Vsak posestnik naj v pisarno seboj prinese koncept svoječasne prijave, da se bo natančno primerjalo z odmero.

Predsednik bo dajal osebno pojasnila o zgradarini, kakor o drugih zadevah v Mostah v četrtek, dne 25. t. m. od 4. do 8. ure popoldne v gostilni g. Rahmeta na Selu, v Spodnji Šiški v petek, dne 26. t. m. ob isti uri v gostilni gospoda Cokana v Medvedovi ulici, na Viču v soboto dne 27. t. m. ob istem času v gostilni g. Kramarja na Tržaški cesti, v Zgornji Šiški v ponedeljek, dne 29. t. m. ob istem času pri županstvu v Zgornji Šiški. Te dneve predsednik popoldne v Ljubljani naravno ne bo uradoval, zato naj stranke prihajajo v pisarno dopoldne.

Ljubljanski posestniki naj prihajajo po informacije kolikor mogoče od 9. do 11. ure dopoldne, ker je predsednik popoldne velikokrat zadržan. Tudi telefonična pojasnila (telefon št. 22-83) naj se iščejo v navedenem času, ne pa cel dan, ob poljubnih urah, kakor se to dela sedaj.

V plačilnih nalogih za zgradarino je vpisana čista najemnina, po odbitku 20 do 30% stroškov za vzdrževanje in amortizacijo, kar naj posestniki vpoštevajo pri primerjanju z vložnimi napovedmi.

Občinski svetnik g. prof. Jarc in naš predsednik. Glasom poročila »Slov. Naroda« je obč. svetnik g. prof. Jarc v svojem poročilu glede rešitve pritožb proti plačilu stroškov za trotoarje v Florijanski ulici v občinski seji dne 11. junija t. l. omenil, da je v tej zadevi povabil predsednika društva hišnih posestnikov g. Freliha k razgovoru, pa se ta ni odzval, češ, da je prezaposlen. Pozval sem g. prof. Jarca, da to neresnico prekliče, ker pa tega do sedaj ni storil, sem primoran resnici na ljubo in v obrambo sebe, hišnim posestnikom pojasniti, da sem dobil vabilo prof. Jarca dne 28. maja t. l. popoldne in da sem se dne 5. junija t. l. z njim o raznih občinskih zadevah razgovarjal nad eno uro. Med drugimi je g. prof. Jarc tokrat tudi omenil, da se bode delal tramvaj kakor je sklenjeno in ravno tako tudi nadvoz ali podvoz na Dunajski cesti, povedal pa ni, kje bode dobil zato potrebne milijone. To je resnica, vse drugo pa neresnica. Naši člani pa naj sami izrečejo svojo sodbo. Predsednik.

Gosp. prof. Jarc je v zadnji občinski seji dne 16. junija t. l. omenil, da proti občinskemu proračunu in drugim sklepom nekateri vlagajo pritožbe zato, da jih vlagajo. Ker se je nadalje omenilo, da te pritožbe vlagam jaz, izjavljam, da pritožbe proti raznim občinskim sklepom vlagam

ob splošnem odobravanju ljubljanskih davkoplačevalcev edinole radi tega, da ljubljanske hišne posestnike in druge davkoplačevalce obvarujem pretežkih davčnih bremen, ki jih nam s svojimi sklepi nalagajo naši občinski svetniki, ki jih je sicer več kakor zadostno število, a nas premalo branijo, pač pa preveč obremenjujejo. Dokaz temu, da imajo naše pritožbe na višjih mestih velike uspehe. Tudi v prihodnje bomo tako delali, če je komu to ljubo ali pa neljubo. Ivan Frelih.

Na razsodnost Ljubljančanov. Iz vrst nekaterih občinskih svetnikov in drugih neinformiranih Ljubljančanov se trosijo napačne vesti, da smo s svojimi pritožbami našemu mestu prizadejali veliko škodo. Izjavljamo, da je to popolnoma neresnično in bomo v prihodnji številki »Mojega Doma« s številkami dokazali, da je ravno nasprotno res, da smo Ljubljančane s svojimi pritožbami obvarovali novih bremen in večjih davščin. Za danes nimam za to potrebno pojasnilo več prostora v »Mojemu Domu«. Razsoden človek pa tega itak ne verjame. Napačne informacije pa je treba odločno zavrniti.

Plačilo direktnih davkov v tekočem četrtletju. Več ljubljanskih in najbrže tudi drugih hišnih posestnikov je sprejelo od davčne uprave položnice s pozivom, da plačajo odpadle direktne davke, zlasti zgradarino za 3. četrtletje 1929. Če pa sedaj primerjajo nove davčne predpise zgradarine, ki so jih prejeli za leto 1929. pa vidijo, da so že do sedaj toliko plačali, kakor znaša celoletni predpis zgradarine. Ker so bile napravljene te položnice poprej, preden je bil izvršen in dostavljen predpis zgradarine, pojasnjujemo dogovorno z davčno upravo, da so prejete položnice v takih primerih brezpredmetne. Vsak lahko izračuna, če ima faktično za tekoče četrtletje izvršiti kako plačilo ali ne. Tudi v naši pisarni dobi vsakdo potrebno pojasnilo, ker imamo davčne predpise na razpolago.

Velika brezbriznost. Pred dobrim mesecem smo poslali ljubljanskim hišnim posestnikom 330 opominov za plačilo prejetih katastrskih listov. Pri tem smo imeli za tisk opominov, znamke, kuverte in pisanje naslovov nad 300.— Din stroškov, a plačalo je 30 posestnikov 210.— Din, tedaj niti stroški opominov niso kriti. Ostalih 300 posestnikov naj vendar takoj stori svojo dolžnost. Pri taki brezbriznosti je vsako pravo delo nemogoče.

Ljubljanski posestniki naj prazna stanovanja v lastnem interesu oddajajo samo potem naše Realitetne pisarne, ki ima na izbiro veliko število dobrih in zanesljivih najemnikov. Vsak dan je večje število onih, ki najemnine redno ne plačujejo in imajo posestniki pri tem večkrat velike izgube. O takih malomarnih plačnikih vodimo posebno evidenco.

Nove najeminske knjižice z novim hišnim redom je sestavilo in založilo Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ter se dobe v društveni pisarni v Ljubljani, Salendrova ulica 6. Ker je treba v smislu novega davčnega zakona razne doklade pri najemninah detajlirati, smo nove najeminske knjižice tako priredili, da so razvidni vsi posamezni pribitki k najemninam, kakor tudi ostali najemninski pogoji. Knjižica je mnogo obširnejša od dosedanjih najemninskih knjižic, zato je neobhodno potrebno, da si jo hišni posestniki takoj preskrbe za vse najemnike. Cena 5 Din.

Hišni posestniki ljubljanski ali okoliški, katerim že več mesecev pošiljamo »Moj Dom« na vpogled, naj takoj pošljejo naročnino za tekoče leto. Če pa svoje organizacije nikakor nočejo podpirati, naj vrnejo naš list, ker drugače jih bomo smatrali za naše člane in od njih izterjali članarino.

Ljubljanski hišni posestniki, kateri še dosedaj niso plačali članarine, naj to ne mudoma store.

Naročniki »Mojega Doma« izven Ljubljane, katerih velika večina še do danes ni poravnala naročnine za to prepotrebno stanovsko glasilo, naj jo blagovolijo takoj nakazati, ker drugače jo bomo primorani terjati po posebnem inkasantu in dotične stroške za pobiranje zaračunati naročniku.

Realitetna pisarna Prvega društva hiš. posestnikov v Ljubljani, Salendrova ulica 6/II proda

med drugimi posestvi:

V LJUBLJANI.

Dvonadstropna hiša v bližini Realke za 350.000.— Din.
2 trgovski hiši v sredini mesta za 1.200.000.— Din in 800.000.— Din.

Skoro nova vila ob Bleiweisovi cesti, s krasnim vrtom za 700.000.— Din.

2 veliki hiši tik »Zvezdec«, po 1.500.000.— Din.
Hiša na Škofovem, s trgovskimi prostori, za 250.000.— Din.

2 veliki trgovski hiši tik Gorenjskega kolodvora, z velikimi kletmi za 900.000.— Din.

Nova vila pod Rožnikom, 2 stanovanji za 250.000.— Din.

Vila v Rožni dolini, visokoprtilična, z vrtom za 190.000.— Din.

2 hiši ob državni cesti v Zgornji Šiški, z več stanovanji in velikim vrtom za 300.000.— Din.

Hiša na Selu, za 250.000.— Din.

Vila z več stanovanji in velikim vrtom, za 1.200.000.— Din.

Hiša v bližini glavnega kolodvora, za 800.000.— Din.

2 hiši na sv. Petra cesti za 370.000.— Din.

Nova hiša na Glineah, Tržaška cesta z 2 stanovanji, delavnico, vrtom, za 150.000.— Din.

Velika hiša v središču mesta z velikim dvoriščem in pripravna za vsako tovarniško podjetje za 1.000.000.— Din.

Hiša v bližini sv. Petra cerkve z dvema delavnicama za 270.000.— Din.

Hiša v Sp. Šiški s trgovskimi lokali za Din 300.000.—

Velika vogelna hiša v bližini glavne pošte za 2.000.000.— Din.

2 hiši na Mestnem trgu za 1.200.000.— Din in 800.000.— Din.

Vila v Trnovskem predmestju z lepim vrtom za 300.000.— Din.

Večje posestvo ob Ljubljanici v bližini dolenskega kolodvora za 550.000.— Din.

Krasna vogelna hiša z gostilno ob prometni cesti za 1.200.000.— Din.

Lepa vila v Vodmatu za 200.000 Din.

Hiša ob Tržaški cesti za 280.000 Din.

Hiše v št. Jakobskem okraju z več stanovanji in vrtom za 420.000.—; štiri hiše v bližini Gosposke ulice za 400.000.— Din, 300.000.— Din, 280.000.— Din in 250.000.— Din.

Nova hiša v Spodnji Šiški za 250.000.— Din.

Hiša na Sv. Petra cesti s trgovskimi lokali za 430.000.— Din.

Nova hiša na Glineah z več stanovanji za 145.000.— Din.

Dve hiši ob Sv. Petra cesti za 370.000.— Din.

Velika hiša s trgovskimi lokali v bližini glavne pošte za 2.000.000.— Din.

Dve hiši v trnovskem predmestju s hlevom in vrtom za 250.000.— Din.

Posestvo v Trnovskem predmestju za Din 700.000.—

Hiša v Rožni dolini z vrtom in več stanovanji za 150.000.— Din.

IZVEN LJUBLJANE.

2 hiši v Celju s skladišči, vrtom, moderno urejeni s krasnimi stanovanji za 2.000.000.— Din. — Proda se tudi posamezno ena hiša.

Hiša v Zatični za 50.000.— Din.

Lepa vila na Bledu z velikim vrtom in pohištvom za 250.000.— Din.

Vila v predmestju Radovljice za 150.000.— Din.

Vinogradno posestvo na Bizeljskem, 12 oralov zemlje, z lepo vilo, za 150.000.— Din.

Hiša s 4 stanovanji, elektriko, sadnim vrtom in njivo, v bližini treh tovarn, za 70.000.— Din.

Krasno veliko kmetško posestvo pri D. M. v Polju, za 350.000.— Din.

Krasno graščinsko veleposestvo ob železniški progi Zidani most—Zagreb, 300 oralov, med tem 2500 oralov gozda, drugo njive, travniki, vinograd,

vse arondirano in z dobro ohranjenimi poslopji, se ugodno proda.

Posstvo 3 orale v Vižmarjih z delavnico in gospodarskimi poslopji za 140.000 Din.

Lepa hiša v središču trga Trbovlje pripravna za vsako obrt za 100.000.— Din.

Dve hiši v Trbovljah za 230.000.— Din.

Stavbena parcela v Kranju 2500 m² po 15 Din.

Posstvo v Loki pri Zidanem mostu za 75.000.— Din.

Nova hiša z vrtom pri Rimskih Toplicah za 55.000.— Din.

Vila v Zagrebu se zamenja za vilo v Ljubljani do vrednosti 200.000.— Din.

Posstvo z žago, mlinom v Kamniškem okraju za 300.000.— Din.

Trije hoteli v mestih na bivšem Stajerskem za pol drug milijon dinarjev, 1.000.000.— Din in 900.000.— Din.

Dva hotela na Bledu za 1.000.000.— Din in 500.000.— Din.

Veleposestvo na Dolenjskem, 200 oralov zemlje za 1.500.000.— Din.

Dve hiši z gostilno v večjem prometnem kraju na Notranjskem za 200.000.— Din.

Večja stanovanjska hiša s trgovskimi lokali v večjem trgu ob Savi.

Prenovljena hiša, 3 sobe, 1½ orala zemlje in s pokištvom pri Rogiški Slatini za 45.000.— Din.

Hiša, 2 sobi in 1 oral zemlje ob državni cesti Poljčane—Rogaška Slatina za 22.000.— Din.

2 orala vinograda in 2 orala travnikov za 22.000.— Din.

2 orala vinograda in 2 orala travnikov za 12.500.— Din pri Rogiški Slatini.

Vinograd, 2 orala z viničarijo pri Podplatu za 20.000.— Din.

Hiša z malim zemljiščem pri Podplatu za 20.000.— Din.

3 posestva od 55 do 38 oralov zemlje pri Šmarjah pri Jelšah.

Gostilna pri Celju z malim posestvom za 140.000.— Din.

Gostilna pri Štorah za 170.000.— Din.

Gostilna tik Celja za 170.000.— Din.

Večje posestvo s trgovino in gostilno pri Rogiški Slatini za 450.000.— Din.

Gostilna in trgovina na Prevaljah na Koroškem za 300.000.— Din.

Dve gostilni v bližini Celja za 120.000.— Din in 170.000.— Din.

Posstvo 15 oralov pri Vojniku za 225.000.— Din.

Posstvo pri Novi cerkvi z vinogradom in gozdom za 125.000.— Din.

Posstvo pri Vojniku 12 oralov zemlje za 12.000.— Din.

Posstvo 120 oralov z vodno žago pri Dobrni za 300.000.— Din.

Posstvo pri Petrovčah s 30 oralov gozda za 500.000.— Din.

Posstvo 40 oralov zemlje pri Petrovčah za 220.000.— Din.

Posstvo pri Celju za 175.000.— Din.

Malo posestvo pri Novi Cerkvi za 47.000.— Din.

Posstvo s hmeljem v Žalcu za 70.000.— Din.

Graščina pri Celju, 100 oralov za 600.000.— Din.

Hiša v Gaberjah z vrtom za 100.000.— Din.

Hiša pri Celju z lepim vrtom za 120.000.— Din.

Hiša v sredini Celja za 450.000.— Din.

Hiša v Slovenjem Gradu z 2 oralom zemlje za 200.000.— Din.

V Mariboru je na prodaj več gostiln, stanovanjskih hiš in lepih vil z vrtovi po ugodnih cenah.

Ob kamniški železnici je na prodaj:

Nova enonadstropna hiša z vrtom, vodovod, električna razsvetljava v večjem industrijskem kraju za 105.000.— Din.

Gostilna ob državni cesti z manjšim posestvom in gospodarskimi poslopji v bližini kolodvora v zelo prometnem kraju za 450.000.— Din.

Nova hiša, 4 sobe in vrt, 5 minut od kolodvora v večjem kraju za 45.000.— Din.

Naprodaj je še več drugih posestev v Ljubljani in izven nje, kakor tudi več stavbenih parcel.

Zastopnike sprejme Realiteta pisarna društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salendrova 6. v vseh mestih in večjih krajih Slovenije. Delokrog za posredovanje posestev smo sedaj razširili po vsej Sloveniji, kakor se razvidi iz današnjega oglasa. Istotam se sprejmejo pod ugodnimi pogoji zastopniki domače večje zavarovalnice po vsej Sloveniji. Upoštevali se bodo samo posestniki in državni upokojenci.

POSOJILA

na hiše in posestva
posreduje najkulantnejše

Gospodarska pisarna

Jos. Tribuč na Glincah pri Ljubljani

Zavarovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“

Generalno zastopstvo za Slovenijo
v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

priporoča članom društev zavarovanja vseh vrst osobito pa proti škodam vsled požara, vloma, razbitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode Din 108,326.901.—. Polno vplačana delniška glavica Din 6,000.000.—. Sklenite vedno vsako zavarovanje samo pri našem domačem zavodu

Stavbeno podjetje

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec privatnih cenitev
Ljubljana, Trnovski pristan št. 14

Tehnična pisarna. Naprava vseh v stavbeno stroko spadajočih načrtov itd.

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta

priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva

Stavbeno podjetje

MATKO CURK

LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Telefon šte. 2095

Vodovodni Instalater,
klepar in krovce

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Splošno krovstvo
zaloga strešnih potrebščin

FR. FUJAN

Ljubljana, Galjeviča št. 9
pri Dolenjskem kolodvoru

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016

Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

RENTNI DAVEK

od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelji dobe polne obresti brez odbitka.

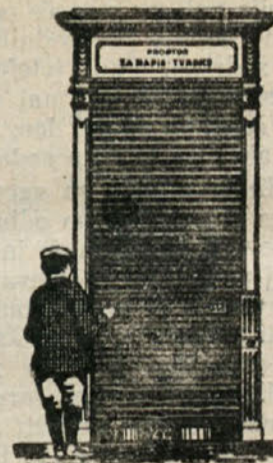
Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

Ključavničarstvo

Avgust Martinčič

Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

Novo! Važno! Neprekosljivo!

Samodelujoče
gasilne naprave
„GUWY“

Vam varujejo imetje in življenje!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

„Teloreklam“. družba z o. z.
Ljubljana, Resljeva cesta 13. Telefon 2074